

ด้านที่ 9 ข้อมูลจังหวัด

วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ตราประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รูปหอยสังข์ประดิษฐานอยู่บนพานแว่นฟ้าภายในปราสาทใต้ต้นหมัน ดวงตราประจำจังหวัดนี้มาจากตำนานการสร้างเมืองพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเล่ากันว่าในปี พ.ศ.1890 โรคห่าระบาดจนผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก พระเจ้าอู่ทองจึงอพยพย้ายผู้คนออกจากเมืองเดิมมาตั้งเมืองใหม่ที่ตำบลหนองโสน ซึ่งมีแม่น้ำล้อมรอบ ระหว่างที่ปักเขตราชวัติฉัตรธง ตั้งศาลเพียงตา กระทำพิธีกลบขี้ตรสุเมเพลิง ปรับสภาพพื้นที่เพื่อตั้งพระราชวังอยู่นั้น ปรากฏว่าเมื่อขุดมาถึงใต้ต้นหมันได้พบหอยสังข์ทักษิณาวัตรบริสุทธิ์ พระเจ้าอู่ทองทรงโสมนัสในศุภนิมิตนั้นจึงสร้างปราสาทน้อยขึ้นเป็นที่ประดิษฐานหอยสังข์ดังกล่าว

ธงประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า แบ่งออกเป็น 3 แถบเท่า ๆ กัน มี 2 สี โดยมีสีฟ้าอยู่ตรงกลางขนาดด้วยสีน้ำเงินซึ่งเป็นสีประจำภาค 1 ทั้งสองข้าง กลางธงแถบ สีฟ้ามีตราประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นรูปปราสาทสังข์ทักษิณาวัตรใต้ต้นหมัน ได้รูปปราสาทมีคำว่า “อยุธยา” คั่นธงมีแถบสีเหลืองและสีฟ้า 2 แถบ

ต้นไม้ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ต้นหมันเป็นพันธุ์ไม้ตระกูล Boraginaceae เป็นต้นไม้ขนาดปานกลาง สูงราว 60 ฟุต ลำต้นลักษณะคล้ายกระบองเนื้อไม้สีเทาปนสีน้ำตาล มีความแข็งปานกลางเปลือกหนาประมาณ 1/2 นิ้ว สีเทาปนน้ำตาล

ซึ่งมีรอยแตกยาวไปตามลำต้น ใบยาวประมาณ 5 นิ้ว กว้างประมาณ 3 นิ้ว เป็นรูปไข่โคนใบคล้ายรูปหัวใจ ดอกสีขาว ผลเป็นพวงสีเขียวเมื่อสุก ต้นหมั่นชอบขึ้นในป่าทั่วไปในภาคเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม้ประเภทนี้ปกติไม่นิยมใช้ประโยชน์ ต้นหมั่นเป็นต้นไม้ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพราะในประวัติศาสตร์ เมื่อพระเจ้าอู่ทองย้ายเมืองมาตั้งที่ตำบลหนองโสน ได้ขุดพบสังข์ทักษิณาวัตร 1 ขอน อยู่ในใต้ต้นหมั่นอันเป็นสัญลักษณ์ประจำจังหวัด

ดอกไม้ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

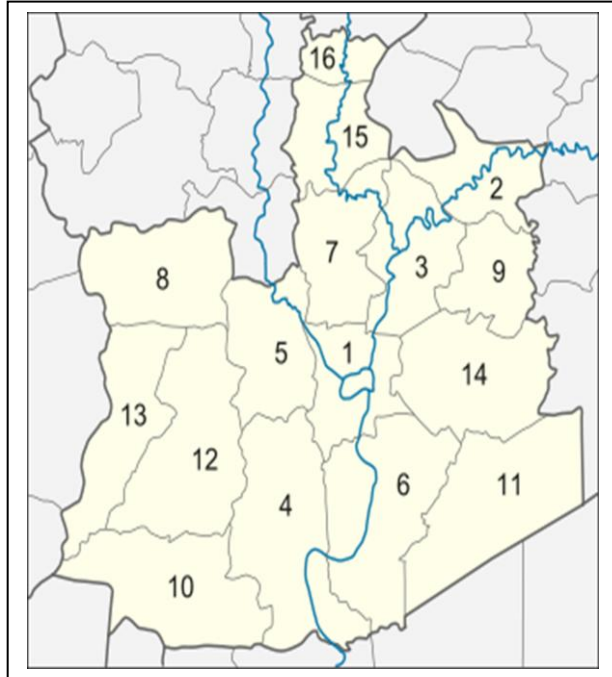

ดอกโสนเป็นต้นไม้ในตระกูล Leguminosae เป็นไม้ล้มลุก (Shrub) เนื้ออ่อนโตเร็ว ลำต้นอวบ ปลูกและขึ้นเองตามแม่น้ำลำคลองหนองบึงทั่วไปในภาคกลาง ดอกสีเหลืองออกเป็นช่อห้อยและเหลืองอร่ามคล้ายทองไปทั่วทุกแห่งใช้รับประทานเป็นอาหารได้ เมื่อ พ.ศ. 1893 พระเจ้าอู่ทองทรงตั้งเมืองขึ้นใหม่ที่ตำบลเวียงเหล็ก ทรงเลือกชัยภูมิที่จะตั้งพระราชวังทรงเห็นว่าที่ตำบลหนองโสนเหมาะสม เพราะมีต้นโสนมากดอกโสนออกดอกเหลืองอร่ามคล้ายทองคำสะพรั่งตาดังนั้นดอกโสนจึงถือได้ว่าเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การแบ่งเขตการปกครองในปัจจุบัน

ปัจจุบันจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประกอบด้วย 16 อำเภอ ได้แก่

1. อำเภอพระนครศรีอยุธยา
2. อำเภอกำแพงไพล
3. อำเภอนครหลวง
4. อำเภอบางไทร
5. อำเภอบางบาล
6. อำเภอบางปะอิน
7. อำเภอบางปะหัน
8. อำเภอผักไห่
9. อำเภอภาชี
10. อำเภอลาดบัวหลวง
11. อำเภอวังน้อย
12. อำเภอเสนา
13. อำเภอบางซ้าย
14. อำเภออุทัย
15. อำเภอมหาราช
16. อำเภอบ้านแพรก

1. อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอพระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่ทางตอนกลางของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบางปะหันและอำเภอนครหลวง
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภออุทัย
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบางปะอิน
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางไทรและอำเภอบางบาล

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

พื้นที่อำเภอพระนครศรีอยุธยาแบ่งเขตการปกครองย่อย เป็น 21 ตำบล แต่ละตำบลแบ่งออกเป็น หมู่บ้าน รวม 120 หมู่บ้าน ได้แก่

2. อำเภอท่าเรือ

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอท่าเรือตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอดอนพุดและอำเภอบ้านหมอ (จังหวัดสระบุรี)
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเสนาให้และอำเภอหนองแขง (จังหวัดสระบุรี)
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอภาชี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอนครหลวง

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอท่าเรือแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 10 ตำบล 84 หมู่บ้าน

3. อำเภอนครหลวง

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอนครหลวงตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอดอนพุด (จังหวัดสระบุรี) และอำเภอท่าเรือ
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอท่าเรือและอำเภอภาชี
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภออุทัยและอำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางปะหัน

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอนครหลวงแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 12 ตำบล 74 หมู่บ้าน

4. อำเภอบางไทร

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอบางไทรตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด ค่อนไปทางตะวันตก มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบางบาลและอำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบางปะอิน
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสามโคก (จังหวัดปทุมธานี)
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอลาดบัวหลวงและอำเภอเสนา

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอบางไทรแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 23 ตำบล 136 หมู่บ้าน

5. อำเภอบางบาล

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอบางบาลตั้งอยู่ทางตอนกลางก่อนไปทางทิศตะวันตกของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอป่าโมก (จังหวัดอ่างทอง)
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบางปะหันและอำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบางไทร
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเสนาและอำเภอฟักไผ่

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

พื้นที่อำเภอบางบาลแบ่งเขตการปกครองย่อยเป็น 16 ตำบล 111 หมู่บ้าน

6. อำเภอบางปะอิน

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอบางปะอินตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอพระนครศรีอยุธยาและอำเภออุทัย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอวังน้อย
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอลองหลวง (จังหวัดปทุมธานี)
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางไทร

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอบางปะอินแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 18 ตำบล 149 หมู่บ้าน

7. อำเภอบางปะหัน

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอบางปะหันตั้งอยู่ทางเหนือของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอมหาราช
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอนครหลวง

- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอพระนครศรีอยุธยา
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางบาลและอำเภอป่าโมก (จังหวัดอ่างทอง)

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอบางปะหันแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 17 ตำบล 94 หมู่บ้าน

8. อำเภอผักไห่

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอผักไห่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอวิเศษชัยชาญและอำเภอป่าโมก (จังหวัดอ่างทอง)
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอป่าโมก (จังหวัดอ่างทอง) และอำเภอบางบาล
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเสนาและอำเภอบางซ้าย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางปลาม้าและอำเภอเมืองสุพรรณบุรี (จังหวัดสุพรรณบุรี)

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอผักไห่แบ่งเขตการปกครองย่อยเป็น 16 ตำบล แต่ละตำบลแบ่งออกเป็น หมู่บ้าน รวม 128 หมู่บ้าน

9. อำเภอภาชี

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอภาชีตั้งอยู่ทางตะวันออกของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอท่าเรือ
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอหนองแซงและอำเภอหนองแค (จังหวัดสระบุรี)
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภออุทัย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอนครหลวง

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

พื้นที่อำเภอภาชีแบ่งเขตการปกครองย่อยเป็น 8 ตำบล 72 หมู่บ้าน

10. อำเภอลาดบัวหลวง

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอลาดบัวหลวงตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ห่างจากตัวจังหวัดไปประมาณ 65 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบางซ้ายและอำเภอเสนา
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบางไทร
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสามโคก อำเภอลาดหลุมแก้ว (จังหวัดปทุมธานี) อำเภอไทรน้อย (จังหวัดนนทบุรี) และอำเภอบางเลน (จังหวัดนครปฐม)
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอสองพี่น้อง (จังหวัดสุพรรณบุรี)

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอลาดบัวหลวงแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 7 ตำบล 58 หมู่บ้าน

11. อำเภอวังน้อย

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอวังน้อยตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบางปะอินและอำเภออุทัย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอหนองแค (จังหวัดสระบุรี)
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอหนองเสือและอำเภอกลองหลวง (จังหวัดปทุมธานี)
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางปะอิน

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอวังน้อยแบ่งเขตการปกครองย่อย เป็น 10 ตำบล 68 หมู่บ้าน

12. อำเภอเสนา

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอเสนาตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอผักไห่
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบางบาลและอำเภอบางไทร
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอลาดบัวหลวง

- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางซ้าย

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

พื้นที่อำเภอเสนาแบ่งเขตการปกครองย่อย เป็น 17 ตำบล แต่ละตำบลแบ่งออกเป็น หมู่บ้าน
รวม 132 หมู่บ้าน

13. อำเภอบางซ้าย

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอบางซ้ายตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอฟักไถ่
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเสนา
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอลาดบัวหลวง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบางปลาม้า (จังหวัดสุพรรณบุรี)และอำเภอบางเลน (จังหวัดนครปฐม)

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

พื้นที่อำเภอบางซ้ายแบ่งเขตการปกครองย่อยเป็น 6 ตำบล 53 หมู่บ้าน

14. อำเภออุทัย

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภออุทัยตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอนครหลวงและอำเภอภาชี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอหนองแค (จังหวัดสระบุรี)
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบางปะอินและอำเภอมั่นนอย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอพระนครศรีอยุธยา

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภออุทัยแบ่งเขตการปกครองย่อยเป็น 11 ตำบล 107 หมู่บ้าน

15. อำเภอมหาราช

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอมหาราชตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอบ้านแพรก
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอดอนพุด (จังหวัดสระบุรี)
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบางปะหันและอำเภอบ้านแพรก (จังหวัดอ่างทอง)
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมืองอ่างทองและอำเภอไชโย (จังหวัดอ่างทอง)

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอมหาราชแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 12 ตำบล 58 หมู่บ้าน

16. อำเภอบ้านแพรก

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอบ้านแพรกตั้งอยู่ทางเหนือสุดของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอมืองลพบุรี (จังหวัดลพบุรี)
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอดอนพุด (จังหวัดสระบุรี)
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอมหาราช
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอไชโย (จังหวัดอ่างทอง)

การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอบ้านแพรกแบ่งเขตการปกครองย่อยเป็น 5 ตำบล 27 หมู่บ้าน

การประกอบอาชีพ

ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปในมีจำนวน 647,010 คน จำแนกตามสถานภาพแรงงาน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 448,826 คน แยกเป็น ผู้มีงานทำ 444,555 คน ผู้ว่างงาน 3,911 คน เป็นผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จำนวน 3,911 คน

จำแนกตามสถานภาพแรงงาน

- ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ชาย 307,466 คน หญิง 339,544 คน รวม 647,010 คน
- ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ชาย 239,177 คน หญิง 209,649 คน รวม 448,826 คน
- ผู้มีงานทำ ชาย 237,913 คน หญิง 206,642 คน รวม 444,555 คน
- ในภาคเกษตร ชาย 30,231 คน หญิง 16,839 คน รวม 47,070 คน
- นอกภาคเกษตร ชาย 207,682 คน หญิง 189,803 คน รวม 397,485 คน
- ผู้ว่างงาน ชาย 1,066 คน หญิง 2,845 คน รวม 3,911 คน
- กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล ชาย 199 คน หญิง 162 คน รวม 390 คน
- ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ชาย 68,289 คน หญิง 2,845 คน รวม 3,911 คน
- ทำงานบ้าน ชาย 4,865 คน หญิง 60,890 คน รวม 65,755 คน
- เรียนหนังสือ ชาย 23,343 คน หญิง 25,711 คน รวม 49,054 คน
- อื่นๆ ชาย 40,081 คน หญิง 43,294 คน รวม 83,375 คน
- อัตราว่างงาน ชาย 0.44 คน หญิง 1.37 คน รวม 0.87 คน